

ویژگی های یک استاد توانمند از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شیراز

مصطفی رضایی^۱ (DDS Student)، ملیحه میر باقری^۲ (DDS Student)، فاطمه حبیب آگهی^۳ (DDS Student)، محمد جواد رحیمی^۳ (DDS Student)

۱- گروه بیماریهای دهان و فک و صورت، دانشکده دندانپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران

۲- کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده دندانپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران

۳- دانشکده دندانپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران

دریافت: ۹۷/۱۰/۱۶، اصلاح: ۹۷/۱۲/۲۷، پذیرش: ۹۷/۱۲/۲۸

خلاصه

سابقه و هدف: امروزه استادی دانشگاه یکی از اساسی ترین عوامل تعلیم و تربیت دانشجویان هستند. یکی از مهمترین روش های تعیین معیارهای یک استاد بترتیب و توانمند، نظرخواهی استاندارد از دانشجویان است. مطالعه حاضر با هدف بررسی ویژگی های یک استاد توانمند دانشگاهی از دیدگاه دانشجویان دندانپزشکی، پزشکی و داروسازی دانشگاه علوم پزشکی شیراز انجام شده است.

مواد و روشهای: این مطالعه تحلیلی- مقاطعی در سال ۱۳۹۷-۱۳۹۶، به شکل سرشماری، با حضور ۳۷۱ نفر از دانشجویان دانشکده های دندانپزشکی، پزشکی و داروسازی دانشگاه علوم پزشکی شیراز طراحی و اجرا گردید. برای دریافت نظر دانشجویان از پرسشنامه ای حاوی ۲۴ کوئیه در چهار جیوه شامل داشن پژوهی، روش تدریس، شخصیت فردی و توانمندی ارتباطی استفاده شد. شاخص اعتبار محظوظ برای کل پرسشنامه ۰/۷۸ محاسبه گردید به منظور ارزیابی پایابی از روش آزمون و باز آزمون یک هفتگاهی بر روی یک گروه پایلوت ۳۰ نفره انجام شد و پایابی پرسشنامه تعیین شد. خربی همبستگی درون گروهی در آزمون مجدد آزمون ۰/۸۵۷ تعیین شد؛ سازگاری داخلی بر مبنای ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۱ محاسبه شد) این پرسشنامه به شکل فرم نظر سنجی لیکرت بود. تحلیل آماری مطالعه با آزمونهای Chi-Square، T مستقل و آنالیز واریانس یکطرفه با نرم افزار SPSS ver. 16 انجام شد. مقادیر P کمتر از ۰/۰۵ معنی دار در نظر گرفته شد.

یافته ها: ۳۴۸ نفر پرسشنامه ها را کامل تکمیل نموده و برگشت دادند. (مشارکت ۹۳/۸ درصد). میانگین و انحراف معیار سن دانشجویان شرکت کننده در مطالعه ۲۱/۳±۲/۴۲ بود. پر اهمیت ترین موضوع برای دانشجویان پسر "سلط استاد بر درس مورد تدریس" و "روش تدریس" به ترتیب با ۹۶/۲۴٪ و ۹۶/۴۸٪ بودند و برای دانشجویان دختر هم "سلط استاد بر درس مورد تدریس" و "شیوه ایان" به ترتیب با ۹۶/۷۴٪ و ۹۶/۸۸٪ بودند. همچنین در این تحقیق با توجه به بررسی میانگین و انحراف معیار اخذ شده در حیطه های چهارگانه پرسشنامه یعنی "روش تدریس"، "دانش پژوهی"، "شخصیت فردی" و "توانایی در ارتباط"، بین دانشجویان دختر و پسر تفاوت معنا دار آماری در "روش تدریس" و "دانش پژوهی" مشاهده نشد ($P \geq 0/05$) ولی "شخصیت فردی" و "توانایی ارتباطی" تفاوت معنادار آماری داشتند. ($P \leq 0/023$ و $0/041$ بدست آمد).

نتیجه گیری: میانگین امتیازات کل پرسشنامه های دانشجویان دختر نسبت به دانشجویان پسر به شکل معنا داری بیشتر بود. علیرغم همسویی در نتایج برخی از موارد در هر دو جنس، ولی برای بررسی ویژگی های استاد مطلوب و توانمند از دیدگاه دانشجویان باید توجه داشت که برای مقاطع مختلف تحصیلی و جنسیت دانشجو و شرایط تحصیلی ایشان، انتخابها لزوماً یکسان و هماهنگ نمیباشد و بنابراین پیشنهاد میگردد که این موضوع در برنامه ریزی های آموزشی دانشکده ها مورد توجه قرار گیرد.

واژه های کلیدی: استاد توانمند، دیدگاه دانشجو، روش تدریس

مقدمه

گسترده و قوی دارند. (۲) از آنجایی که فعالیت های استاد دانشگاه علاوه بر آموزش تئوری و حرفة ای دانشجویان، حیطه های تربیتی و مشاوره ای نیز می باشد، وی بینایی ترین نقش را در تعلیم و تربیت دانشجویان بر عهده دارد. (۳) استاد می تواند فضایی را به وجود آورد که دانشجو در آن بصیرت پیدا کند،

بی تردید فرآیند آموزش در دانشگاه صرفاً ارائه علم و دانش به دانشجویان نیست بلکه مسیری است که طی آن مبانی نظری و عملی علوم مختلف به همراه هدایت تربیتی دانشجویان صورت می گیرد. (۱) آموزش، کلید شکوفا کردن توانایی های انسان است و مهمترین نقش متعلق به استاد است، چرا که تاثیر

* نویسنده مسئول مقاله: محمدمجید رحیمی

ادرس: شیراز - خیابان قصردشت - نیش خیابان مهر - دانشکده دندانپزشکی شیراز، تلفن: ۰۷۱۳۶۲۸۹۹۱۷

و نسبی است، طبیعتاً با مطالعات مختلف و با روش های متفاوت و با تکرار می توان تا حدی از پاسخهای بدست آمده ویژگی های مطلوبیت و شایستگی استاد را استانداردتر از دانشجویان جویا شد.

هدف از انجام مطالعه حاضر بررسی ملاک شایستگی یک استاد توانمند دانشگاه از دیدگاه دانشجویان سه رشته دکترای عمومی (پژوهشکی، دندانپزشکی و داروسازی) دانشگاه علوم پژوهشکی شیراز بر مبنای ۴ حیطه دانش پژوهی، روش تدریس، شخصیت فردی، توانمندی ارتباطی و مشاوره بود و علت انتخاب این گروه دانشجویان بخاطر تفاوت محیط آموزشی و سبک بینش و نگرش ایشان به موضوع آموزش و آموزش دهنده بود. در این مطالعه سعی شد تا با دریافت نظرات دانشجویان بتوان مسئولین دانشگاهی را در تعیین اولویت ها و سیاستگذاری های انتخاب استاد نمونه دانشگاه کمک کرد.

مواد و روشهای

در این مطالعه توصیفی- مقطعي، جامعه پژوهش نمونه انتخابي از بين دانشجویان مقطع باليني ۳ دانشکده پژوهشکی، دندانپزشکی و داروسازی دانشگاه علوم پژوهشکی شیراز در نيمسال اول سال تحصيلي ۱۳۹۷-۱۳۹۶ بود. نمونه گيري به روش سرشماري و با ارائه پرسشنامه ها به شکل حضوري و دستي انجام گرفت. معيار ورود به مطالعه شامل : اشتغال به تحصيل در يكى از سه رشته دکترای عمومي (پژوهشکی، دندانپزشکی، داروسازی) دانشگاه علوم پژوهشکی شیراز (بنا به اظهار شرکت کننده)، حضور در زمان توزيع پرسشنامه ها، تمايل داشتن به تكميل پرسشنامه و همكاری در جهت تكميل آن بود. معيار خروج مطالعه نيز عدم تمايل به شرکت در مطالعه و تكميل پرسشنامه به طور ناقص در نظر گرفته شده بود.

ابزار گردآوري داده ها در اين پژوهش، پرسشنامه دو قسمتی بود که بر حسب مطالعات مشابه نظير مطالعه مباشری و همكاران در شهرکرد و مطالعه صياميان و همكاران در اهواز طراحي شد.(۱۳,۱) قسمت اول پرسشنامه شامل اطلاعات دموغرافيك شامل سن، جنس، نوع تأهل، مقطع تحصيلي و بومي بودن يا خواياگاهي بودن (و قسمت دوم پرسشنامه بر مبنای پرسشنامه های مطالعات مشابه مشتمل بر ۲۴ گوئه مربوط به معيارهای يک استاد خوب دانشگاهي بود. اين ۲۴ گوئه در ۴ بخش مختلف پرسشنامه شامل دانش پژوهی با ۶ گوئه، روش تدریس با ۸ گوئه، شخصیت فردی با ۶ گوئه و توانمندی با ۶ گوئه، روش تدریس با ۴ گوئه بود. معيار سنجش و نمره دهی داده ها بر اساس مقیاس ارتباطی با ۴ گوئه بود. این مقیاس نیز روش تدریس، ارتباطات بین فردی، ویژگی های فردی استاد و دانش پژوهی استاد مهمترین فاكتورهای انتخابي از سوی دانشجویان برای يک استاد خوب دانشگاه بودند.) (۱۲) در مطالعه مباشری و همكاران نيز مهم ترين ویژگی استاد نمونه از نظر دانشجویان تسلط استاد بر درس مورد تدریس و دانش پژوهی استاد مهم ترين اهميت را برای آنان قائل بودند . (۱۱) در مطالعه پيمان و همكاران نيز روش تدریس، ارتباطات بین فردی، ویژگی های فردی استاد و دانش پژوهی استاد مهمترین فاكتورهای انتخابي از سوی دانشجویان برای يک استاد خوب دانشگاه بودند.) (۱۲) در مطالعه مباشری و همكاران نيز مهم ترين ویژگی استاد نمونه از نظر دانشجویان تسلط استاد بر درس مورد تدریس و دانش پژوهی استاد مهم ترين اهميت ترين ویژگی، قاطعیت و سختگیری استاد بود.) (۱)

با توجه به نقش هايي که استاد دانشگاه بر عهده دارند می توان گفت که اين جستجو و تلاش می تواند کليدي برای حل مسائل ارتباطي بین استاد دانشگاه و دانشجویان باشد. از مهمترین دليل اين مطالعات اين است که استاد دانشگاه با دانستن نظرات و ايده های دانشجویان می توانند در ارتقا كيفيت آموزشي خود تغييراتي را ايجاد کنند و در بهبود سيسitem آموزشي دانشگاه گام بدارند. با توجه به اينكه اين نظرات مطرح شده از سوی دانشجویان معمولاً كيفي

استعدادهای بالقوه خود را شناخته و پرورش دهد و با انکا به ویژگی های مطلوب مدرس، در جهت توانایيهای حرفة ای و شخصی خود به بهترین شکل گام بدارد. (۴) دانشجویان بدلیل حضور مستقیم و فعال و اختصاص زمان بیشتر در موقعیت آموزشی ارتباط نزدیکتری نسبت به سایر عوامل قضاوت کننده دارند و نوع نگرش آنها به ویژگی های يک استاد مطلوب می تواند تأثير مضاعفي در فرآيند يادگيري داشته باشد. (۵) اين عامل باعث شده است تا بسيار از دانشگاههای بزرگ دنيا برای پيشبرد برنامه های آموزشی و افزایش شهرت و اعتبار بيشتر خود، از نظرات دانشجویان که مصرف کنندگان اصلی و جزو لایفك اين برنامه ها هاستند، استفاده کرده و با ارزشیابی برنامه های درسي و استادان، كيفيت آموزش را ارتقا بخشنند. (۴, ۶).

سوتکين و همكاران معتقدند آموزش باليني با كيفيت، فراتر از آموزش معمول است و با الهام بخشندين، حمایت، درگير کردن فعال دانشجویان و ارتباط با آنها حاصل می شود. (۸) در معمولترين روش ارزیابي های سازمانی در حيطة آموزش يک پرسشنامه نظرسنجي حاوی تعدادي سؤال درباره ویژگی های فردی و فعالیت آموزشی استاد در اختیار دانشجو گذاشته می شود تا بدين طريق اظهارنظر دانشجویان در مورد استاید در حيطة های مختلف و موثر بر كيفيت عملکردن آموزشی ایشان سنجیده شود. در بسياري از موارد مشاهده می شود که اظهار نظر دانشجویان متأثر از عواملی می باشد که با موضوع ارزشیابی استاد ارتباط نداشته است و در نتيجه پذيرish ديدگاه های دانشجویان در حيطة آموزش با نظرات و اظهار نظرهای متفاوتی مواجه شده است. (۹) موافقان اين نوع ارزشیابی معتقدند که دانشجویان دارای نوعی فرا شناخت هستند که باعث می شود ارزشیابي آنان از اساتيد صحيح باشد در حالی که مخالفان اعلام می دارند که قضاوت دانشجویان ذهنی بوده و بنابراین از روایي لازم برخوردار نیست. (۱۰)

با وجود اينكه پژوهشهاي متعدد و ویژگیهای يک استاد مطلوب و توانمند دانشگاهي را در نقاط مختلف کشور بررسی نموده اند ولی هنوز تلاش برای يافتن ویژگیهایي برای تبيين شایستگي استاد، در حيطة های مختلف ادامه دارد. بطور مثال در مطالعه قرباني و همكاران، مهمترین خصوصيات يک استاد خوب دانشگاهي از دیدگاه دانشجویان به ترتیب، تسلط استاد بر درس مورد تدریس، شوابی بیان، نحوه سازمان دهی و تنظیم درس و علاقمندی به پژوهش و سابقه تدریس بود و قاطعیت و سخت گيري، علاقمندی به پژوهش و سابقه تدریس از ویژگی هایي بودند که دانشجویان كمترین اهميت را برای آنان قائل بودند . (۱۱) در مطالعه پيمان و همكاران نيز روش تدریس، ارتباطات بین فردی، ویژگی های فردی استاد و دانش پژوهی استاد مهمترین فاكتورهای انتخابي از سوی دانشجویان برای يک استاد خوب دانشگاه بودند. (۱۲) در مطالعه مباشری و همكاران نيز مهم ترين ویژگی استاد نمونه از نظر دانشجویان تسلط استاد بر درس مورد تدریس و دانش پژوهی استاد مهم ترين اهميت ترين ویژگی، قاطعیت و سختگیری استاد بود.) (۱)

با توجه به نقش هايي که استاد دانشگاه بر عهده دارند می توان گفت که اين جستجو و تلاش می تواند کليدي برای حل مسائل ارتباطي بین استاد دانشگاه و دانشجویان باشد. از مهمترین دليل اين مطالعات اين است که استاد دانشگاه با دانستن نظرات و ايده های دانشجویان می توانند در ارتقا كيفيت آموزشي خود تغييراتي را ايجاد کنند و در بهبود سيسitem آموزشي دانشگاه گام بدارند. با توجه به اينكه اين نظرات مطرح شده از سوی دانشجویان معمولاً كيفي

ویژگی های استاد توانمند؛ مصطفی رضائی و همکاران

دانشجویان در ارتباط با عواملی چون جنسیت دانشجویان و دانشکده محل تحصیل، سنتو حضور دانشجو در دانشگاه و بومی یا خوابگاهی بودن مورد ارزیابی قرار گرفت.

یافته ها

از مجموع ۳۷۱ پرسشنامه توزیع شده در بین دانشجویان مقاطع بالینی یا سه سال آخر رشته های دندانپزشکی، پزشکی و داروسازی علوم پزشکی شیارز، ۳۴۸ نفر پرسشنامه ها را کامل تکمیل نموده و برگشت دادند. (مشارکت ۹۳/۸ درصدی). در این مطالعه، ۱۰۸ نفر از دانشجویان داروسازی (۳۱/۰۳٪)، ۱۱۷ نفر از دانشجویان دندانپزشکی (۳۳/۶۲٪) و ۱۲۳ نفر از دانشجویان پزشکی (۳۵/۳۴٪) شرکت داشتند. خلاصه توزیع نمونه آماری بر حسب جنسیت، سنتو حضور در دانشگاه و شرایط بومی یا خوابگاهی بودن در جدول ۱ نشان داده شده است. با توجه به نتایج تست Chi Square از نظر توزیع دو جنس در بین سه رشته مورد بررسی تفاوت معنا داری مشاهده گردید. ($P = 0.027$) همچنین از نظر توزیع نمونه آماری بر حسب بومی بودن نیز تفاوت معنادار مشاهده شد. ($P = 0.004$).
($P = 0.004$).

**جدول ۱ : توزیع فراوانی جمعیت مورد مطالعه بر حسب جنسیت ، مدت حضور در دانشگاه و شرایط بومی یا خوابگاهی بودن
(تعداد شرکت کنندگان و درصد)**

جمع کل	بومی یا خوابگاهی		مدت حضور در دانشگاه				جنس	
	بومی	خوابگاهی	۴ سال	۵ سال	۶ سال	پسر	دختر	
	(۳۳/۶۲)		۷۶ (۶۴/۹۶)	۴۱ (۳۵/۰۴)	۴۲ (۳۵/۹)	۴۳ (۳۶/۷۵)	۳۲ (۲۷/۳۵)	۶۹ (۵۸/۹)
	(۳۵/۳۴)		۹۵ (۷۷/۲۴)	۲۸ (۲۲/۷۶)	۷۹ (۶۴/۲۲)	۵۱ (۴۱/۴۶)	۲۸ (۲۲/۷۶)	۷۴ (۶۰/۲)
	(۳۱/۰۳)		۷۹ (۷۳/۱۵)	۲۹ (۲۶/۸۵)	۴۳ (۳۹/۸۲)	۳۸ (۳۵/۱۸)	۲۷ (۲۵/۰۰)	۳۶ (۳۳/۳۴)
۳۴۸ نفر	۲۵۰	۹۸	۱۳۶	۱۳۲	۸۷	۲۱۵	۱۳۳	

تدریس" و " داشتن دانش عمومی در رابطه با درس مورد تدریس " می دانستند.) در راستای ارزیابی برای تعیین ملاکهای یک استاد خوب از نظر دانشجویان بومی و خوابگاهی، نتایج نشان داد که دانشجویان بومی " دانش عمومی در رابطه با درس مورد تدریس " را با ۹۱/۸۳ درصد و دانشجویان خوابگاهی " تسلط استاد بر درس مورد تدریس " را با ۹۵/۳ درصد مهمترین عامل می دانستند و دانشجویان بومی کمترین اهمیت را به ویژگی " قاطعیت و سخت گیری استاد " ۶درصد و دانشجویان خوابگاهی گزینه " علاقه مندی استاد به پژوهش " را با ۶۳/۲ درصد مرتبط می دانستند.

در جدولهای ۲، ۳، ۴، ۵ و به ترتیب دیدگاه دانشجویان در مورد ۲۴ ویژگی های استاد خوب بر حسب دانشکده محل تحصیل ، میزان سنتو حضور در دانشگاه، جنسیت دانشجویان و شرایط بومی یا خوابگاهی بودن آمده است. مواردی که با یکدیگر تفاوت معنا دار آماری دارند در جداول معین شده است.

همچنین در این تحقیق با توجه به بررسی میانگین و انحراف میار امتیاز اخذ شده در حیطه های چهارگانه پرسشنامه یعنی "روش تدریس" ، "دانش پژوهی" ، "شخصیت فردی" و "توانایی در ارتباط" ، بین دانشجویان دختر و پسر تفاوت معنا دار آماری در "روش تدریس" و "دانش پژوهی" مشاهده نشد

محتوا برای کل پرسشنامه ۷۸/۰ محاسبه گردید. این مقدار، می توانست به عنوان شاهدی بر اعتبار محتواهای خوب پرسشنامه ۲۴ گویه ای، در نظر گرفته شود. پس از جمع آوری نظرات تیم کارشناسی ، اصلاحات لازم در آن صورت گرفت. به منظور ارزیابی پایابی از روش آزمون و باز آزمون یک هفته ای بر روی یک گروه پایلوت ۳۰ نفره انجام شد و پایابی پرسشنامه تعیین شد. (ضریب همبستگی درون گروهی در آزمون مجدد آزمون ۸۵٪ / ۸۰٪ تعیین شد؛ سازگاری داخلی بر مبنای ضریب آلفای کرونباخ ۸۱٪ / ۸۰٪ محاسبه شد) پس از اخذ مجوز قانونی و کمیته اخلاق دانشگاه ، قبل از توزیع پرسشنامه ها توضیحات شفاهی لازم راجع به اهداف مطالعه و اطمینان از محترمانگی اطلاعات پرسشنامه ها به افراد داده شد. پس از توزیع پرسشنامه ها توسط پرسشگران آموزش دیده و تکمیل آنان توسط دانشجویان ، برای هر برگه پرسشنامه، امتیاز هر حیطه محاسبه گردید و نهایتا هر برگ پرسشنامه پس از جمع زدن امتیازات چهار حیطه تحت بررسی، امتیاز جمع کل هم دریافت نمود. داده ها با استفاده از Spss.Ver.16 و با استفاده از آمار توصیفی و تحلیلی (آزمون کای اسکور و آزمون تی تست و آنالیز واریانس یکطرفه در سطح معناداری $P \geq 0.05$) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. (ضریب اطمینان ۹۵درصد) ویژگی های استاد نمونه از دیدگاه

بررسی دیدگاه دانشجویان در مورد با اهمیت ترین ویژگی استاد خوب دانشگاه با توجه به جنسیت دانشجویان نشان داد بر اهمیت ترین موضوع برای دانشجویان پسر " تسلط استاد بر درس مورد تدریس " و " علاقه مندی به تدریس " به ترتیب با ۹۶/۲۴٪ و ۹۲/۴۸٪ بودند و برای دانشجویان دختر هم " تسلط استاد بر درس مورد تدریس " و " شیوه اییان " به ترتیب با ۹۶/۷۴٪ و ۹۶/۸۸٪ بودند. از دیدگاه دانشجویان پسر در این مطالعه، کمترین اهمیت "سابقه تدریس استاد" با ۴۵/۸٪ بود ولی از نظر دانشجویان دختر "شوخ طبعی استاد " با ۶درصد کمترین اهمیت را داشت. ترتیب بررسی دیدگاه دانشجویان با توجه به دانشکده محل تحصیل نشان داد که دانشجویان دانشکده دندانپزشکی بیشتر به " تسلط استاد بر درس مورد تدریس " (۹۶/۲٪) اشاره داشتند و لی برای دانشجویان داروسازی بیشترین اهمیت "شیوه اییان استاد " بود(۹۳/۹٪) و دانشجویان پزشکی هم " تسلط استاد بر درس مورد تدریس " را مهمترین فاکتور می دانستند(۹۴/۳٪). همچنین با بررسی نظرات دانشجویان بر اساس میزان سنتو تحصیل در دانشگاه نتایج نشان داد که " تسلط استاد بر درس مورد تدریس " برای دانشجویان سال آخر مهمترین گزینه بوده است(۹۱/۰٪) در حالیکه دانشجویان سال ۴ و ۵ مهمترین مورد را به ترتیب " علاقه مندی به

معیار امتیاز ۴ حیطه بین دانشجویان بومی و خوابگاهی نشان داد که در دو بخش "دانش پژوهی"، "روش تدریس" تفاوت آماری مشاهده نمی شود. ($P \geq 0.05$) (جدول ۶). همچنین بین میانگین و انحراف معیار امتیاز ۴ (value) ولی در قسمت "شخصیت فردی" و "توانایی ارتباط" تفاوت آماری معنا دار ملاحظه شد. ($P < 0.05$) (جدول ۸). بین میانگین و انحراف معیار امتیاز ۴ حیطه بین دانشجویان بر حسب سنوات حضور در دانشگاه نتایج نشان داد که فقط در "روش تدریس" تفاوت آماری مشاهده نمی شود ($P \geq 0.05$). ولی در سه قسمت دیگر تفاوت آماری معنا دار ملاحظه شد. (جدول ۹).

(P) ولی "شخصیت فردی" و "توانایی ارتباطی" تفاوت معنادار آماری داشتند. (P value به ترتیب 0.023 و 0.041 بود) آمد) (جدول ۶). همچنین بین میانگین و انحراف معیار امتیاز ۴ حیطه بین دانشجویان سه دانشکده در سه بخش "دانش پژوهی"، "روش تدریس" و "توانایی ارتباط" تفاوت آماری مشاهده نمی شود. ($P \geq 0.05$) (P) ولی بین نظرات دانشجویان سه دانشکده در قسمت "شخصیت فردی" تفاوت آماری معنا دار ملاحظه شد. (جدول ۷). نتیجه ارزیابی بین میانگین و انحراف

جدول شماره ۲: توزیع فراوانی (میانگین و انحراف معیار) امتیازات هر معیار با توجه به نظرات دانشجویان بر حسب دانشکده محل تحصیل

میانگین امتیازات بر حسب رشته			آینهای ۲۴ گانه *	۱:
داروسازی	پزشکی	دندانپزشکی		
4/03±0/6	4/05±0/7	3/96±0/7	رعایت موائزین اخلاقی انتقاد پذیری استاد انعطاف پذیری استاد شوخ طبعی استاد آراستگی ظاهر قاطعیت و سختگیری علاقمندی به تدریس ارائه جالب مطالب درسی نحوه سازماندهی و تنظیم درس ایجاد زمینه خلاقیت فکری در دانشجویان وقت شناسی و حضوریه موقع در کلاس استفاده ازوسائل کمک آموزشی ایجادزمینه مشارکت دانشجویان در چندهای کلاسی شیوه‌ی بیان	۱: ۲: ۳: ۴: ۵: ۶: ۷: ۸: ۹: ۱۰:
4/10±0/48	4/01±0/6	4/36±0/45		
4/22±0/9	4/32±1	4/23±1		
3/45 ±0/9	3/52±0/9	3/63±2/1		
3/97±0/9	4/01±0/12	3/92±0/9		
3/89±0/26	3/98±0/9	3/81±1		
4/71±0/2	4/69±0/17	4/67±0/12		
4/65±0/5	4/56±0/6	4/58±0/7		
4/12±0/9	4/10±0/8	4/04±1		
4/27±0/8	4/30±0/8	4/17±0/9		
3/79±1	3/58±0/9	3/81±1	وقت شناسی و حضوریه موقع در کلاس استفاده ازوسائل کمک آموزشی ایجادزمینه مشارکت دانشجویان در چندهای کلاسی شیوه‌ی بیان سلط استادبردرس مورد تدریس دانش عمومی درموردردرس مورد تدریس ارائه مطالب جدیدوبه روز ارجاع دانشجویه منابع درسی علاقمندی به پژوهش	۱: ۲: ۳: ۴: ۵: ۶: ۷:
3/91±1/1	4/02±0/7	3/93±1		
4/65±0/31	4/67±0/21	4/68±0/3		
4/71±0/3	4/93±0/05	4/67±0/4		
4/65±0/1	4/69±0/3	4/58±0/42		
4/68±0/33	4/72±0/1	4/72±0/13		
4/24±0/8	4/19±0/45	4/21±0/9		
3/78±0/9	4/00±0/6	3/94±1	امادگی برای کمک به رفع اشکال دانشجویان دردسترس بودن درغیر ساعات کلاسی ارتباط صمیمی با دانشجویان ارتباط چشمی مناسب با دانشجویان	۱: ۲: ۳: ۴: ۵:
3/91± 1/1	4/12±0/7	3/33±1		
3/75±1/1	3/89±0/3	4/08±0/42		
4/09±0/45	4/18±0/37	4/05±0/43		
4/27±0/8	4/30±0/8	4/27±0/9		
4/29±0/27	4/33±0/35	4/30±0/31	امادگی برای کمک به رفع اشکال دانشجویان دردسترس بودن درغیر ساعات کلاسی ارتباط صمیمی با دانشجویان ارتباط چشمی مناسب با دانشجویان	۱: ۲: ۳: ۴: ۵:
3/81±0/6	3/83±0/1	3/87±0/6		

* مواردی که در جدول با تغییر رنگ مشاهده میشود نشانگر تفاوت معنی دار P value بین گروه ها می باشد. در سایر موارد تفاوت آماری ندارند.

جدول ۳: توزیع فراوانی (میانگین و انحراف معیار) امتیازات هر معیار با توجه به نظرات دانشجویان بر حسب سنتوایت تحصیلی

میانگین امتیازات بر حسب سنتوایت تحصیلی			آیتمهای ۲۴ گانه *	ردیف
۶ سال	۵ سال	۴ سال		
4/03±0/6	4/05±0/7	3/96±0/7	رعایت موازین اخلاقی	
4/40±0/38	4/31±0/6	4/36±0/45	انتقاد پذیری استاد	۱
4/12±0/24	3/22±1/3	4/03± 0/1	انعطاف پذیری استاد	۲
3/45 ±0/5	3/52±0/32	3/61±1/1	شوخ طبی استاد	۳
3/99±0/12	4/11±0/32	3/82±0/2	آراستگی ظاهر	۴
3/89±0/23	3/90±0/1	3/81±1	قطعیت و سختگیری	
4/81±0/2	4/79±0/17	4/77±0/12	علاقمندی به تدریس	
4/65±0/5	4/56±0/6	4/58±0/7	ارائه جالب مطالب درسی	
4/12±0/9	4/10±0/8	4/14±0/35	نحوه سازماندهی و تنظیم درس	
4/22±0/8	4/30±0/8	4/17±0/9	ایجاد زمینه خلاقیت فکری در دانشجویان	۵
3/79±1	3/58±0/9	3/81±1	وقت شناسی وحضوربه موقع در کلاس	۶
3/91± 1/1	4/02±0/7	3/93±1	استفاده ازوسائل کمک آموزشی	
4/65±0/31	4/67±0/21	4/68±0/3	ایجاد زمینه مشارکت دانشجویان در بحثهای کلاسی	
4/84±0/11	4/93±0/05	4/87±0/2	شیوهای بیان	
4/65±0/1	4/69±0/3	4/58±0/42	سلط استادبردرس موردتدریس	
4/88±0/1	4/82±0/20	4/84±0/11	دانش عمومی درمورددرس موردتدریس	۷
4/37±0/19	4/39±0/15	4/39±0/28	ارائه مطالب جدیدوبه روز	۸
3/88±0/9	4/01±0/01	3/98± 0/01	ارجاع دانشجویه منابع درسی	۹
3/97± 1/1	4/10±0/7	3/93±1	علاقمندی به پژوهش	
3/75±1/1	3/89±0/3	4/08±0/42	سابقه تدریس	
4/09±0/45	4/18±0/37	4/05±0/43	آمادگی برای کمک به رفع اشکال دانشجویان	۱۰
4/27±0/5	4/70±0/8	4/87±0/23	دردسترس بودن درغیر ساعات کلاسی	۱۱
4/29±0/27	4/33±0/35	4/30±0/31	ارتباط صمیمی با دانشجویان	۱۲
3/81±0/6	3/83±0/1	3/87±0/6	ارتباط چشمی مناسب با دانشجویان	۱۳

* مواردی که در جدول با تغییر رنگ مشاهده میشود نشانگر تفاوت معنی دار P value بین گروه ها می باشد. در سایر موارد تفاوت آماری ندارند.

جدول شماره ۴ : توزیع فراوانی (میانگین و انحراف معیار) امتیازات هر معیار با توجه به نظرات دانشجویان بر حسب جنسیت دانشجویان

میانگین امتیازات بر حسب جنسیت دانشجویان		آیتمهای ۲۴ گانه *
پسران	دختران	
4/58±0/2	4/69±0/15	رعایت موازین اخلاقی
4/55±0/5	4/56±0/6	انتقاد پذیری استاد
4/10±0/3	4/19±0/8	انعطاف پذیری استاد
4/11±0/67	3/91±0/68	شوخ طبی استاد
3/99±1	4/6±0/23	آراستگی ظاهر
3/91± 1/1	4/72±0/12	قطاطیت و سختگیری
4/75±0/21	4/73±0/30	علاقمندی به تدریس
4/01±0/1	4/33±0/25	ارائه جالب مطالب درسی
3/99±0/58	3/99±0/1	نحوه سازماندهی و تنظیم درس
4/18±0/13	4/12±0/21	ایجاد زمینه خلاقیت فکری در دانشجویان
4/54±0/12	4/69±0/25	وقت شناسی وحضوربه موقع در کلاس
3/98±0/71	4/00±0/6	استفاده ازوسائل کمک آموزشی
3/96± 0/37	4/22±0/7	ایجاد زمینه مشارکت دانشجویان در بحثهای کلاسی
4/39±0/17	4/80±0/11	شیوه ای بیان
4/86±0/01	4/89±0/04	سلط استادبردرس مورد تدریس
4/57±0/38	4/62±0/18	دانش عمومی درمورد درس مورد تدریس
4/29±0/27	4/33±0/35	ارائه مطالب جدید و به روز
3/87±0/12	3/93±0/36	ارجاع دانشجو به منابع درسی
4/29±0/43	4/31±0/12	علاقمندی به پژوهش
3/31±0/7	3/32±0/6	سابقه تدریس
4/42±0/4	4/39±0/62	آمادگی برای کمک به رفع اشکال دانشجویان
4/07±0/8	4/10±0/47	درسترس بودن در غیر ساعت کلاسی
4/21± 0/1	4/19±0/31	ارتباط صمیمی با دانشجویان
3/91± 1/12	3/92±1/04	ارتباطاً چشمی مناسب با دانشجویان

* مواردی که در جدول با تغییر رنگ مشاهده میشود نشانگر تفاوت معنی دار P value بین گروه ها می باشد. در سایر موارد تفاوت آماری ندارند.

ویژگی های استاد توانمند؛ مصطفی رضائی و همکاران

جدول شماره ۵: توزیع فراوانی (میانگین و انحراف معیار) امتیازات هر معیار با توجه به نظرات دانشجویان بر حسب بومی یا خوابگاهی بودن

خوابگاهی	بومی	آبتهای ۲۴ گانه *	نام
۴/۵۰±۰/۴۴	۴/۶۷±۰/۱۷	۴/۶۷±۰/۱۷	رعايت موازين اخلاقی
۴/۳۲±۰/۴۱	۴/۴۳±۰/۷	۴/۴۳±۰/۱۱	انتقاد پذیری استاد
۴/۶۰±۰/۴۱	۴/۴۳±۰/۱۱	۴/۴۳±۰/۱۹	انعطاف پذیری استاد
۳/۸۲±۱/۱۸	۳/۹۳±۰/۸۴	۳/۹۳±۰/۸۴	شوخ طبعی استاد
۴/۰۲±۰/۸۶	۳/۹۹±۰/۱۷	۳/۹۹±۰/۱۷	آراستگی ظاهر
۳/۵۱±۱/۲۱	۳/۰۴±۱/۸	۳/۰۴±۱/۸	قاطعیت و سختگیری
۴/۸۸±۰/۲۷	۴/۸۶±۰/۶	۴/۸۶±۰/۶	عالقمندی به تدریس
۴/۷۳±۰/۵	۴/۵۷±۰/۷	۴/۵۷±۰/۷	ارائه جالب مطالب درسی
۴/۵۰±۰/۵۴	۴/۵۲±۰/۱۹	۴/۵۲±۰/۱۹	نحوه سازماندهی و تنظیم درس
۴/۱۰±۰/۷۷	۴/۰۴±۰/۵۹	۴/۰۴±۰/۵۹	ایجاد زمینه خلاقیت فکری در دانشجویان
۳/۹۸±۰/۹	۴/۱۷±۰/۴۷	۴/۱۷±۰/۴۷	وقت شناسی وحضوربه موقع در کلاس
۳/۵۸±۰/۹	۳/۸۱±۱	۳/۸۱±۱	استفاده ازوسائل کمک آموزشی
۴/۱۲±۰/۷	۳/۹۴±۱	۳/۹۴±۱	ایجاد زمینه مشارکت دانشجویان در بحثهای کلاسی
۴/۶۷±۰/۵۳	۴/۶۸±۰/۷۸	۴/۶۸±۰/۷۸	شیوه ای بیان
۴/۸۳±۰/۳	۴/۷۱±۰/۶	۴/۷۱±۰/۶	سلط استادبردرس مورد تدریس
۴/۸۸±۰/۱۰	۴/۸۳±۰/۲۷	۴/۸۳±۰/۲۷	دانش عمومی درمورد درس مورد تدریس
۴/۶۰±۰/۶	۴/۴۳±۰/۸	۴/۴۳±۰/۸	ارائه مطالب جدیدوبه روز
۴/۰۲±۰/۷	۳/۸۰±۱	۳/۸۰±۱	ارجاع دانشجویه منابع درسی
۳/۶۷±۰/۴۷	۳/۸۳±۱	۳/۸۳±۱	عالقمندی به پژوهش
۳/۸۸±۱	۳/۹۹±۱	۳/۹۹±۱	سابقه تدریس
۴/۳۵±۰/۷	۴/۵۶±۰/۷	۴/۵۶±۰/۷	آمادگی برای کمک به رفع اشکال دانشجویان
۳/۷۲±۱	۴/۱۹±۰/۹	۴/۱۹±۰/۹	دردسترس بودن در غیر ساعت کلاسی
۳/۹۷±۰/۹۵	۴/۱۳±۰/۸۴	۴/۱۳±۰/۸۴	ارتباط صمیمی با دانشجویان
۳/۸۱±۰/۸	۳/۶۶±۱	۳/۶۶±۱	ارتباط چشمی مناسب با دانشجویان

جدول شماره ۶: مقایسه میانگین و انحراف معیار امتیاز ۴ حیطه پرسشنامه در خصوص ویژگی های یک استاد توانمند بر حسب دانشکده محل تحصیل

دانش بزوهی	روش تدریس	شخصیت فردی	مهارت ارتباطی	
۱۶/۶۲±۲/۹	۲۴/۰.۸±۳/۷	۳۴/۰.۸±۵/۱	۲۵/۱۱±۴/۱	دندانپزشکی
۱۶/۹۳±۲/۶	۲۲/۷۰±۳/۲	۳۴/۵۷±۴/۲	۲۵/۲۳±۳/۰	پزشکی
۱۶/۲۱±۲/۶	۲۴/۱۵±۳/۴	۳۴/۶۰±۲/۳	۲۵/۷۰±۲/۸	داروسازی
P value ≥ ./.۰۵	(P = ./.۰۰۷)	P value ≥ ./.۰۵	P value ≥ ./.۰۵	P value

جدول شماره ۷: مقایسه میانگین و انحراف معیار امتیاز ۴ حیطه پرسشنامه در خصوص ویژگیهای یک استاد توانمند بر حسب جنسیت دانشجویان

دانش بزوهی	روش تدریس	شخصیت فردی	مهارت ارتباطی	
۱۵/۶۲±۲/۹	۲۴/۲۸±۴/۷	۳۴/۳۸±۱	۲۶/۰.۱±۴/۱	پسران
۱۶/۹۳±۳/۶	۲۵/۶۰±۳/۸	۳۴/۷±۳۵/۲	۲۶/۷۳±۳/۳۱	دختران
(P = ./.۰۴۳)	(P = ./.۰۲۳)	P value ≥ ./.۰۵	P value ≥ ./.۰۵	P value

جدول شماره ۸: مقایسه میانگین و انحراف معیار امتیاز ۴ حیطه پرسشنامه در خصوص ویژگی های یک استاد توانمند بر حسب سال تحصیلی

دانش پژوهی	روش تدریس	شخصیت فردی	مهارت ارتباطی	
۱۷/۵۳±۲/۹	۲۵/۰.۸±۴/۷	۳۵/۲۸±۵/۱	۲۴/۲۳±۳/۰	۴ سال
۱۷/۵۰±۴/۴۵	۲۵/۷۰±۴/۲	۳۵/۴۰±۴/۲	۲۴/۲۸±۳/۶	۵ سال
۱۶/۱۱±۳/۸	۲۶/۱۵±۳/۴	۳۵/۶۰±۳/۳۳	۲۵/۷۰±۳/۸	۶ سال
(P = .0...)	(P = .0.۲۷)	P value ≥ .0.۰۵	(P = .0.۳۱)	P value

جدول شماره ۹: مقایسه میانگین و انحراف معیار امتیاز ۴ حیطه پرسشنامه در خصوص ویژگی های یک استاد توانمند بر حسب بومی یا خوابگاهی بودن

دانش پژوهی	روش تدریس	شخصیت فردی	مهارت ارتباطی	
۱۶/۷۵±۲/۷	۲۴/۱۴±۲/۶	۳۴/۸۵±۴/۴	۲۵/۴۷±۲/۵	بومی
۱۷/۱۵±۲/۳۵	۲۲/۱۰±۳/۲	۳۴/۴۲±۳/۷	۲۴/۹۰±۳/۱	خوابگاهی
(P = .0.۰۲)	(P = .0.۰۳۶)	P value ≥ .0.۰۵	(P = .0.۰۵)	P value

استاد خوب از دید دانشجویان یعنی "سلط استادبردرس مورددیریس" و "دانش عمومی درموددرس مورددیریس" از بین ۴ حیطه پرسشنامه به بخش "دانش پژوهی" بر می گردد نتایج این مطالعه با نتایج مطالعه قربانی و اسماعیلی مشابهت داشت. (۱۱,۲) ولی با نتایج مطالعات دکتر پیمان و همکارانش در دانشگاه علوم پزشکی ایلام مطابقت نداشت. (۱۲) همچنین در مطالعه سعید آقا حاجی جانی در سمنان دانشجویان مقطع های کاردانی و کارشناسی، اولویت را به شخصیت فردی داند که دقیقا با نتایج مطالعه ما متفاوت بود. (۱۵) از آنجایی که نمونه آماری مطالعه ما از بین سه رشته دکترای عمومی انتخاب شده بود می توان انتظار داشت که سطح توقع و انتظارات متفاوت نسبت به سایر رشته های علوم پزشکی و نحوه نگرش آنها در مقایسه با سایر رشته های می تواند توجیه کننده این موضوع و تغییر اولویتها باشد.

مطالعه مبادری و همکاران در دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد و دادخواه و همکاران در دانشگاه علوم پزشکی اردبیل هم نشان داد که "سابقه تدریس" و "قاطعیت و سخت گیری" استاد از نظر دانشجویان از کمترین امتیاز برخوردار است که با نتایج حاصل از این مطالعه همخوانی دارد. (۱۶) از نکات دیگری که از نتایج مطالعه حاضر استخراج می شود این است که میانگین امتیازات کل پرسشنامه ها در مقایسه بین دانشجویان دختر نسبت به دانشجویان پسر به شکل معنا داری بیشتر بود. این نتایج دیدگاه در مطالعه دکتر قربانی در سمنان مشاهده شد اما در مطالعه دکتر درگاهی در دانشکده علوم پزشکی تهران هیچ ارتباط معناداری بین جنسیت و حیطه های چهارگانه پیدا نشد. (۱۷) به نظر میرسد این اختلاف معنادار در تحقیق ناشی از نوعی حس تعلق تحصیلی و انگیزش تحصیلی بیشتر در دختران نسبت به پسران است.

بین سوابت حضور دانشجویان در دانشگاه و ویژگیهای ترجیحی استاد نمونه ایشان ارتباط معنی دار آماری وجود داشت به گونه ای که دانشجویان جوانتر ویژگیهایی را متفاوت از دانشجویان سال آخر انتخاب کرده بودند. شاید در توجیه این رخداد و انتخاب بتوان به مطالعه نویدیان در زاهدان اشاره داشت که بیان نموده است دانشجویانی که در سنین پایین هستند شاید به دلیل شرایط زیست سناختی، موقعیت اجتماعی، فرهنگی و ساختارهای هیجانی و عاطفی این سنین معمولاً دارای احساس بیگانگی بالا و خودپنداری ضعیف می باشند

بحث و نتیجه گیری

اطلاع از نظر و دیدگاه دانشجویان به عنوان مشتری خدمات آموزشی می تواند به مسئولین و روسای مراکز در نحوه جذب و انتخاب بهتر و موثر اساتید دانشگاه در آینده و همچنین ارائه الگوی مناسب برای انتخاب استاد نمونه در دانشگاه کمک کند. همچنین این نقطه نظرات می تواند به سیاستگذاران عرصه آموزش در تنظیم آگاهانه فعالیتهای تدریس باری رساند. (۱۱) در طی سالهای اخیر مطالعات متعددی در زمینه بررسی و تعیین ویژگی های یک استاد توانمند از دیدگاه دانشجویان علوم پزشکی صورت گرفته است.

در کل نتایج این مطالعه بیانگر اهمیت نظر دانشجویان مبنی بر اهمیت موضوعاتی نظری "سلط استاد بر درس مورددیریس" ، "دانش عمومی درموددرس مورددیریس" و "علاقة مندی به تدریس" از سوی دانشجویان است. نتایج این مطالعه مشخص کننده مهمترین ویژگیهای یک استاد خوب از دیدگاه دانشجویان سه دانشکده از دانشگاه علوم پزشکی شیراز بود و ویژگی هایی از قبیل سلط استاد بر درس مورددیریس، دانش عمومی در رابطه با درس مورددیریس، شیوه ای بیان و رعایت موازین اخلاقی به عنوان مهمترین عوامل بر انتخاب یک استاد خوب شناخته شدند. کم اهمیت ترین ویژگی از سوی دانشجویان، قاطعیت و سخت گیری استاد و علاقه مندی به پژوهش بوده است. یکی از نقاط قوت این مطالعه بررسی نظرات دانشجویان مقطع دکترای عمومی سه سال آخر دانشکده های دندانپزشکی ، پزشکی و داروسازی با یکدیگر و هم چنین بررسی نظرات بر حسب خوابگاهی یا بومی بودن بود. همچنین در این مطالعه علاوه بر بیان درصد فراوانی پاسخ ها بر حسب اهمیت، به هر گزینه امتیاز بین ۱ تا ۵ تعلق گرفت تا با بررسی کمی میانگین هر معیار ۲۴ گانه در این مطالعه بتوانیم با دقت بیشتری در مورد خصوصیات مد نظر دانشجویان درباره یک استاد خوب دانشگاهی اظهار نظر کنیم.

با توجه به اینکه در مطالعه حاضر سلط استاد بر درس مورددیریس یکی از پر تکرارترین انتخابهای بود، باید توجه داشت که بسیاری از مطالعات سایر دانشگاه های علوم پزشکی کشور درباره ویژگی های یک استاد خوب نیز نشان داده است که "سلط استاد بر درس مورددیریس" مهمترین ویژگی است. (۱۵) از آنجایی که انتخاب دو مورد از مهمترین شاخصهای انتخاب

ویژگی های استاد توانمند؛ مصطفی رضائی و همکاران

تقدیر و تشکر

مقاله حاضر مستخرج از پایان نامه دانشجویی دکتر ملیحه میر باقری در واحد خودگردان دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی شیراز می باشد. مراحل آماری آن توسط دکتر مهرداد وثوقی در مرکز توسعه پژوهش دانشکده دندانپزشکی شیراز انجام گرفته که بدین وسیله قدردانی می گردد. لازم به ذکر است هزینه های این مطالعه توسط معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی شیراز پرداخت شده است. ضمناً در این مطالعه ، طراحی ، تحلیل و تفسیر داده ها بر عهده دکتر مصطفی رضایی بوده است ، تهیه پیش نویس اولیه مقاله را خانم دکتر ملیحه میر باقری و خانم فاطمه حبیب آگهی بر عهده داشته اند و آقای دکتر محمد جواد رحیمی در نگارش بخش بحث مطالعه و بازنویسی بخش نتایج کمک نموده اند و نویسنده مسئول این مطالعه می باشند.

که می تواند بر انتخابها و نظرات ایشان بسیار موثر باشد. (۱۸). به طور کلی، نتایج مطالعه حاضر با سایر مطالعات دانشگاه های علوم پزشکی کشور در حیطه بررسی ویژگی های شاخص استاد خوب دانشگاهی ، از نظر نوع ویژگیها همخوانی دارد و تفاوت تنها در اولویت و اهمیت ویژگی هاست که علت تفاوت اولویت بندی در نظر دانشجویان ممکن است به دلیل مفاهیم و واژه های بکار گرفته شده توسط محقق و یا برداشتهدار مختلف دانشجویان از این عبارتها بوده باشد. به نظر می رسد نتایج مطالعات از این دست بتواند در سیاستگذاری های معاونتهای آموزشی دانشکده ها یا دانشگاه ها برای انتخاب یک هیات علمی مطلوب و مقبول از سمت دانشجویان بسیار راه گشایش بخواهد. برگزاری این مطالعات در سطح کلان دانشگاه و درگیر نمودن سایر دانشکده های علوم پزشکی نیز به جهت تکمیل اطلاعات و توجه به تفاوت نگرشهای رشته های مختلف پیشنهاد می شود.

Characteristics of a Capable Teacher from the Viewpoints of Students at Shiraz University of Medical Sciences

**M.Rezaee¹ (DDS), M. Mirbagheri² (DDS Student), F. Habibagahi² (DDS Student),
M.J. Rahimi^{3*}(DDS)***

1- Department of Oral and Maxillofacial Medicine, School of Dentistry, Shiraz University of Medical

2- Research Committee, School of Dentistry, Shiraz University of Medical Sciences, Shiraz, Iran.

3- School of Dentistry, Shiraz University of Medical Sciences, Shiraz, Iran

Biannual Medical Education, Babol Univ Med Sci; 7(1); Autumn & Winter 2018-2019; pp: 60-70

Received: March 19th 2018, Revised: March 18th 2019, Accepted: Jan 6th 2019

ABSTRACT

BACKGROUND AND OBJECTIVE: Today, university professors are one of the most important factors in the education. One of the most routine ways to determine the criteria is opinion polls from students. The aim of this study was to investigate the characteristics of a good capable teacher from the viewpoints of the students of Shiraz University of Medical Sciences.

METHODS: In this cross-sectional study during 2017-2018, a descriptive-analytic study was carried out on 371 students of dental, medical and pharmaceutical schools of Shiraz University of Medical Sciences. For data gathering, a questionnaire with twenty four items that consisted of four sections (scholarship, teaching method, personal character and communication skill) was approved. The content validity index for the whole questionnaire was calculated to be 0.78. In order to assess the reliability of the test, one weekly test was performed on a pilot group of 30 participants and the reliability of the questionnaire was determined. Intra-group correlation coefficient was 0.857 Internal consistency based on Cronbach's alpha coefficient was 0.81. The questionnaire was in the form of a Likert questionnaire. Statistical analysis was performed by Chi-Square test, independent t-test and one-way ANOVA by SPSS ver.16.

FINDINGS: 348 students were completed and returned the questionnaires. (93.8% participation). The mean and standard deviation of students' age in the study were 21.3 ± 3.42 . Based on the viewpoint of the male students "mastery of the teaching lesson" and "teaching method" with 96.24% and 92.48%, respectively were important criteria. The important criteria for a good teacher due to female students viewpoint were "mastery of the teacher was taught" and "eloquence" respectively 96.96% and 88.94%. Significant difference between male and female students' point of view about "personal character" and "communication ability" observed. (P value was 0.023 and 0.041, respectively) But there was no significant difference in "teaching method" and "scholarship" (P value <0.05).

CONCLUSION: The mean of total score of female students' questionnaire was significantly higher than that of male students. Despite the alignment in the results of some cases in both sexes, however, desirable features of university teachers can be analyzed from a variety of dimensions. It should be noted that the characteristics of a capable teacher are not necessarily the same for different levels of education and gender. Therefore, it is suggested that this topic to be considered in the educational planning of the faculties.

KEY WORDS: capable teacher, student's viewpoint, teaching method

*Corresponding Author; **M.J. Rahimi**

Address: School of Dentistry, Qasr dasht Street, Shiraz, Iran

Tel: 009807136289917

Email: Javadhs_2011@yahoo.com

References

- 1.Mobashery M, Khosravi Sh, Deris F, Taji F, Taheri Z, Mardanpour E. Characteristics of a Good Teacher in Terms of Students of Health School in Shahrekord University of Medical Sciences J Research in Medical Education 2011;3(2):1-8.
- 2.Esmaeili MR, Hozni SA, Mosazadeh B, Zavareh A. Good Teacher's Characteristics and its Influence on Dental Students Academic Motivation In Guilan University of Medical Sciences. J Research in Medical Education. 2017;9(3):18-0.
- 3.Ashraf H, Sabri M, Haghpanah S. Determination of the most important factors in overall effectiveness of a clinical teacher: students' point of view Iranian Journal of Medical Education J. 2002;2(0):1.
- 4.Gashmard R, Moatamed N, Vahedparast H. Faculty Members' and Students' Veiwpoints on Characteristics of a Good University Teacher in Boushehr University of Medical Sciences Iranian Journal of Medical Education J. 2011;11(1):48-57.
- 5.Zare-ee A, Mohd Don Z, Tohidian I. Gender differences in students' ratings of university teachers in the Iranian education system. Learning and Teaching in Higher Education: Gulf Perspectives. 2016;13(1):8.
- 6.Vali L, Shokoohi M, Beigzadeh A. Characteristics of a Capable University Teacher the Viewpoints of Faculty Members of Health Services Management Department in Iranian Medical Universities. Iranian Journal of Medical Education J. 2014;14(2):90-100.
- 7.Salarvand S, Yamani N, Kashani F, Salarvand M, Ataei M, Hashemi Fesharaki M. Nursing Students' Perception of Ethical and Professional Characteristics of an Ideal Faculty Member: A Qualitative Study. Iranian Journal of Medical Education J. 2015;15(0):481-94.
- 8.Sutkin G, Wagner E, Harris I, Schiffer R. What Makes a Good Clinical Teacher in Medicine? A Review of the Literature. Academy Medicine J. 2008;83(5):452-66.
- 9.Shakournia A, Motlagh M, Malayeri A, Jahanmardi A. Students' views towards teachers evaluation , Ahwaz Medical Sciences University Iranian Journal of Medical Education J. 2002;2(0):52-3.
- 10.Shakurnia A, Motlagh Me, Malayeri Ar, Jouhanmardi A, Komaili Sani H. Students' Opinion on Factors Affecting Faculty Evaluation in Jondishapoor Medical University. Iranian Journal of Medical Education J. 2005;5(2):101-10.
- 11.Ghorbani R, Haji-Aghajani S, Heidarifar M, Andade F, Shams-Abadi M. Viewpoints of nursing and para-medical students about the features of a good university lecturer koomesh J. 2009;10(2):77-84.
- 12.Peyman H, Zarian A, Sadeghifar J, Alizadeh M, Yaghubi M, Yamani N, et al. Characteristics of a Capable University Teacher from the Students' Point of View. Iranian Journal of Medical Education J. 2011;10(5):1131-9.
- 13.Siamian H, Balaghafari A, Aligolbandi K, Nezhad SFR, Nick MS, Shahrabi A, et al. Characteristics of a good university lecturer according to students2013. 105-13 p.
- 14.Adhami A, Haghdoost AA, Darvishmoqadam S, Nouhi EJlome. Determining valid criteria for evaluating clinical and theoretical teaching of the faculty of Kerman University of Medical Sciences. 2000;1(2):24-30.
- 15.Haji Aghajani S. Survey on student's and teacher's opinion about the criteria's of a good university teacher. Teb va Tazkieh J. 2002;41:47-51.
- 16.Dadkhah B, Mohammadi M, Mozaffari N, Mohammadnegad S, Molaei B, Dadkhah DJJoAUoMS. The specialties of a good master from the view point of student of Ardabil University of medical science. 2008;11:44-50.
- 17.Dargahi H, Hamouzadeh P, Sadeghifar J, Raadabadi M, Roshani M, Salimi M, et al. Criteria assessment of a expect teacher for effective teaching. 2011;4(3):91-8.
18. Navidian A, Salar A, Ganjali A. Examining the relation of alienation feeling and self concept in Zahedan University of medical sciences and health services students in1378-1379. Teb va Tazkieh J. 2001(43):10.